

JACK ȘI SÂMBURII MAGICI

de Maria Daadouch

activități propuse de Chivulescu Liliana

INTRODUCERE

Aceasta este o versiune modernă a clasicei povești “Jack și vrejul de fasole”, o poveste despre naivitatea specifică vârstei copilăriei, despre gândirea magică a copiilor, despre efectele distructive ale poluării și, mai ales, despre surse de energie curată, surse nepoluante.

Într-un viitor aflat cam la o viață de om distanță de noi, când resursele de combustibil ale Pământului sunt aproape epuizate, mama lui Jack îl trimite pe acesta să vândă vaca familiei ca să poată cumpăra combustibilul necesar pregătirii mâncării. Un pitic cu o mustață mare se oferă să îi cumpere vaca în schimbul sâmburilor de struguri din sacul lui maro. „Sâmburi magici”, îi șoptește piticul și îi spune că strugurii îi vor oferi hrană, iar lemnul butucului poate fi folosit pentru încălzire. Gândindu-se că piticul este foarte generos, Jack acceptă schimbul propus. Oare o să regrete Jack decizia?

Mama s-a enervat, dar Jack a scăpat de pedeapsă zbughind-o rapid. Magia s-a întâmplat și din semințe au crescut trei tulpini care au ajuns până la nori. Dorind să aducă struguri pentru hrana familiei și să își împace mama, Jack se cățără mult și bine până ajunse la nori. Acolo descoperit un imens palat negru și înfricoșător, ce aparținea lui Funingine, Monstrul Fumului. Deși era în pericol de a fi mâncat de monstru, Jack rămâne cât să îi afle povestea și să primească de la soția acestuia o găscă-robot, care făcea zilnic un ou cu combustibil auriu, care nu emite niciun fel de fum. Băiatul reușește să coboare iar pe pământ, să distrugă monstrul și să găsească o soluție ca Monstrul Fumului, Funingine, să nu mai revină vreodată la viață.

DE CE AM ALES ACEASTĂ POVESTE?

Am ales cartea din considerente pedagogice, care țin de educarea copiilor în spiritul curajului, al curiozității de a descoperi lucruri noi și al protejării mediului. Este și o lecție despre influența omului asupra mediului înconjurător, despre cum poate fiecare dintre noi să contribuie la protejarea acestuia. Este o carte care poate fi citită de către fiecare copil, în clasă sau în grupul de prieteni; un copil de clasa a IV-a poate citi singur cartea sau poate participa la o lecție de lectură făcută pe baza acestei cărți. Copiii au ocazia să-și îmbogățească vocabularul cu unele cuvinte care nu fac parte din vocabularul lor activ (albinos, agil, funingine etc.). De asemenea, copiii au ocazia să descopere într-un mod amuzant că toate mamele seamănă între ele și că toți copiii sunt la fel de când e lumea lume.

CE ACTIVITĂȚI SE POT FACE PE MARGINEA EI?

EVOCARE

Cereți copiilor să se gândească și apoi în perechi să discute cu un coleg ce înseamnă pentru ei cuvântul „magic”, ce le vine în minte când aud acest cuvânt. După ce au povestit în perechi, puteți să le sugerați să facă referire la povești cunoscute sau la desene animate. Apoi arătați-le coperta și întrebați:

- Ce vedeți? Ce vârstă credeți că are copilul? Ce fel de plantă credeți că este?
- Ce credeți că va găsi copilul dacă se va urca pe tulpina plantei?

REALIZAREA SENSULUI (CITIRE CU VOCE TARE)

Povestea poate fi citită cu voce tare, citire în lanț sau ștafetă, fiecare copil având de citit conținutul unei pagini. De asemenea, poate fi citită și în gând, în ritm propriu, pagină cu pagină sau altfel împărțită pe secvențe. Dacă alegeți să o împărțiți pe fragmente, din când în când, cereți copiilor să spună ce cred că se va întâmpla în cele ce urmează în poveste:

- Ce credeți, reușește Jack să rezolve cu bine această sarcină importantă?;
- Ce spuneți, o să regrete Jack decizia?;
- (după „Mama lui îngheță pentru un timp, apoi chipul i se înroși, firele de păr i se ridicară în cap și...”) Ce credeți că va face mama lui?

Este important să întrebați copiii și ce anume îi determină să creadă/ să anticipeze o anume continuare a poveștii.

CITIT-SCRIS

Pentru dezvoltarea competențelor de literație, se pot efectua următoarele activități de învățare:

- găsirea cuvintelor al căror sens nu le este cunoscut; explicarea sensului acestora pornind de la context, apoi cu ajutorul dicționarului; compararea explicațiilor găsite prin cele două modalități;
- exerciții de imaginație folosind simțurile: „Imaginează-ți că stai la masă cu Jack și mama lui/ cu Funingine. Ce arome/ gusturi simți? Ce culori vezi?”
- discutarea aspectelor relevante descoperite în text referitoare la personaje; identificarea adjectivelor cu ajutorul cărora este descris personajul în text; găsirea altor însușiri ale acestuia, desprinse din modul în care reacționează în diferite momente ale întâmplării; realizarea unui portret al personajului folosind diferite modalități de exprimare: desen/colaj, descriere verbală, ritm/melodie, pantomimă etc.; verbalizarea și comentarea acestei descrieri de către cel care a realizat-o sau de către un coleg; realizarea unei expoziții cu portretele realizate (desen/ colaj, descriere verbală scrisă)
- relatări în scris pe baza întrebărilor: cine, ce, cum, unde, de ce a făcut?
- identificarea stărilor emoționale prin care trece mama (furie, îngrijorare, fericire) și a modului în care acestea se văd în manifestările ei;
- repovestire folosind diverse tehnici: „Dacă ai încerca să spui povestea, ce te-ar putea ajuta să redai detaliile corect? Pregătește-ți notițe care să te ajute să spui cuiva această poveste. (Notează idei principale, idei secundare).Rescrie povestea. Ce vrei/ poți să faci cu povestea?”

ARTE

Marionete

Invitați copiii să-și deseneze deseneze personajele din carte, să le deseneze, să le lipească pe un creion și apoi să creeze o piesă de teatru, pornind de la povestea lui Jack.

MATEMATICĂ

Sarcini pentru elevi:

- Scrie cu litere și cu cifre romane numărul care reprezintă anul când se petrece întâmplarea.
- Dacă oamenii primeau un litru de combustibil pe săptămână și ar fi folosit din el doar jumătate, în cât timp (zile, săptămâni) puteau umple un butoi de 100 de litri?

ȘTIINȚE

Realizarea unor investigații pornind de la textul citit:

- Cum a apărut Monstrul Fumului? (descoperirea unor acțiuni ale omului care contribuie la întreținerea puterii Monstrului Fumului);
- Cum pot oamenii să obțină căldură folosind surse de energie nepoluante? (găsirea unor soluții la problemele create de aceste acțiuni)
- La ce credeți că se referă expresia „combustibilul auriu” folosită în text? (Elevii vor fi îndrumați să găsească informații despre modul în care oamenii folosesc energia solară.)
- La ce credeți că se referă Jack când îi spune mamei sale: „Siliconă, găscă noastră de aur o să ne asigure lumină și căldură cât timp soarele va continua să strălucească.”? (Elevii vor fi îndrumați să găsească legătura între numele pe care îl poartă găscă și energia solară.)
- Ce utilizări ale energiei solare poți găsi în preajma ta? (Unele jucării, calculatoarele și căsuțele telefonice de pe marginea drumului folosesc celule solare pentru a transforma lumina solară în electricitate; panouri fotovoltaice folosite în unele gospodării pentru a-și produce energia electrică necesară locuinței; panouri solare pentru obținerea apei calde menajere etc.)

JURNAL

Rugați elevii să numească pentru fiecare personaj valorile care reies din text și apoi să scrie în jurnal ce valori din cele enumerate și-ar dori să aibă și cum se pot ele exprima în viața lor de zi cu zi.